

Utrecht, 20 mei 2019

Stemlokalen Utrecht ondanks inspanningen gemeente te weinig toegankelijk, maar makkelijk te verbeteren

Iedereen die mag stemmen moet ook kunnen stemmen. Vanaf 1 januari 2019 moeten alle stemlokalen volgens de wet toegankelijk zijn voor kiezers met een lichamelijke beperking. Rekenkamer Utrecht heeft tijdens de verkiezingen op 20 maart onderzocht hoe toegankelijk de stemlokalen in de gemeente Utrecht waren voor rolstoelgebruikers. Hiervoor zijn 74 stemlokalen door de rekenkamer gecontroleerd. Uit het onderzoek blijkt dat de gemeente Utrecht veel inspanning heeft gepleegd om de stemlokalen toegankelijk te maken. Toch is het doel van (bijna) 100% toegankelijke stemlokalen nog niet binnen handbereik. Dit is wel het streven van het college van B&W. De rekenkamer constateert dat met relatief eenvoudige en goedkope maatregelen de toegankelijkheid van veel stemlokalen verbeterd kan worden. In een brief aan de gemeenteraad heeft de rekenkamer daarvoor aanbevelingen gedaan.

De verplichting om alle stemlokalen toegankelijk te maken is een uitwerking van het VN-verdrag handicap en is vastgelegd in de gewijzigde Kieswet. Het beleid van de gemeente Utrecht is al vele jaren gericht op het vergroten van de toegankelijkheid van publieke voorzieningen en van stemlokalen. De Rekenkamer Utrecht heeft daarom tijdens de provinciale statenverkiezingen van 20 maart 2019 bij bijna 50% van de stemlokalen (74 van de 157) onderzocht of deze toegankelijk waren voor rolstoelgebruikers.

De rekenkamer is in de stemlokalen nagegaan of aan alle eisen voor de stemlokalen is voldaan. Zo is er gekeken of de stemlokalen duidelijk bewegwijzerd waren, of er een gehandicaptenparkeerplaats is, of mensen in een rolstoel of scootmobiel zonder obstakels bij het stemlokaal kunnen komen en naar binnen rijden, of de verplichte stoelen en leesloepen aanwezig waren, etc.

De gemeente Utrecht heeft veel tijdelijke maatregelen genomen om de toegankelijkheid van de stemlokalen te verbeteren. Er zijn bijvoorbeeld tijdelijke drempelplanken en tijdelijke gehandicaptenparkeerplaatsen gemaakt. Ook deden de leden van de stembureaus hun best om knelpunten op te lossen en kiezers met een beperking zo nodig te helpen. De voorgenomen (tijdelijke) maatregelen bleken echter lang niet altijd goed te werken. Tijdelijke drempelplanken waren vaak niet deugdelijk of van de verkeerde maat. Met regelmaat waren gehandicaptenparkeerplaatsen bezet door auto's zonder een gehandicaptenparkeerkaart. Ook was weinig gedaan met eerdere adviezen van het Stedelijk Overleg Lichamelijk Gehandicapten Utrecht (Solgu) om de toegankelijkheid van stemlokalen te verbeteren, terwijl dat wel de intentie van het college was. Van de 74 stemlokalen die de rekenkamer bezocht, waren er 29 niet toegankelijk voor mensen in een rolstoel of scootmobiel en 12 beperkt toegankelijk.

Bij de 74 stemlokalen werden allerlei tekortkomingen geconstateerd: bij 22 stemlokalen was de route naar het stemlokaal niet duidelijk genoeg aangeduid. Bij 5 stemlokalen was geen parkeergelegenheid. Bij 14 stemlokalen was de route naar de voordeur niet in orde doordat er geen of een te steile hellingbaan was of door obstakels op de route. Bij 30 stemlokalen was de

Utrecht, 20 mei 2019

entree deur een knelpunt door een te hoge drempel zonder goede overbrugging, door te zware deurdrangers of door te smalle deuren. Bij 20 stemlokalen lagen matten of roosters die niet aan de eisen voor rolstoelgebruikers voldeden. Eenmaal binnen waren er in 22 stemlokalen knelpunten, bijvoorbeeld door te hoge drempels, tussendeuren die niet goed open stonden of vloerbescherming die niet goed was vastgeplakt. De verkeersruimte in de stemlokalen voldeed meestal aan de eisen en ook waren in alle stemlokalen zowel hoge als lage stemhokjes aanwezig. Toch zijn ook daar nog verbeteringen nodig: in 6 stemlokalen was de manoeuvreerruimte te krap, in 53 stemlokalen ontbraken de vereiste stoelen met armleningen en in 12 stemlokalen lag de leesloep niet klaar voor gebruik.

Er zijn volgens de rekenkamer nog veel relatief eenvoudige en goedkope maatregelen door te voeren om een groot aantal stemlokalen volledig aan de toegankelijkheidseisen van het Rijk te laten voldoen. De rekenkamer doet daartoe 6 aanbevelingen. De grootste verbetering van de toegankelijkheid kan bereikt worden door de kwaliteit van (tijdelijke) drempeloverbruggingen te verbeteren. De rekenkamer beveelt onder andere aan om zo veel mogelijk permanente in plaats van tijdelijke maatregelen te nemen en een project 'toegankelijkheid stemlokalen' te organiseren, gericht op de eenvoudig aan te brengen toegankelijkheidsmaatregelen. Ook kan de gemeente overwegen de handhaving extra te laten toezien op foutparkeren op gehandicaptenparkeerplaatsen.

Voor de pers:

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Sylvia van Leeuwen, projectleider van het onderzoek, tel. 030-2862104 / 06-12248254 of met Gerth Molenaar, secretaris van de Rekenkamer, tel. 030-2861391 / 06-49754300. Kijk voor de uitkomsten van het onderzoek (rekenkamerbrief) op: www.rekenkamer.utrecht.nl. Indien gewenst kan de onderstaande figuur uit het rapport beschikbaar gesteld worden. Ook is aanvullend beeldmateriaal beschikbaar van het onderzoek.

Figuur: Toegankelijkheid van de 74 bezochte stemlokalen op 20 maart 2019 volgens de rekenkamer.